

Geloof in nieuwe technologie

Sinds afgelopen zomer werken zo'n 35 (kandidaat-)notarissen en gespecialiseerde juristen samen in een Blockchain Innovatielab. De bevindingen van hun *fact finding* missie werden 1 november gepresenteerd tijdens de laatste bijeenkomst.

TEKST Peter Steeman | BEELD Truus van Gog

De notarissen die aanwezig zijn voor de laatste bijeenkomst van het KNB Blockchain Innovatielab zijn aardig ingewijd in de mogelijkheden van blockchain. Maar om het vergezicht nog iets scherper te maken, is Justin Schlee, strategisch directeur bij ICT-leverancier Anva, uitgenodigd. Het bedrijf maakt softwareoplossingen voor de verzekeringsbranche en experimenteert al met blockchaintoepassingen. Schlee ziet wel mogelijkheden voor blockchaininnovatie binnen het notariaat. 'In het hypotheekproces duurt het verpanden van een overlijdensrisicoverzekering bij een overlijden soms maanden. Om het proces te optimaliseren, heb je eigenlijk behoefte aan een register waar alle partijen toegang toe hebben. Het voordeel van een blockchainregister is dat er geen documenten, maar alleen hashcodes in worden opgeslagen. Een hash is een set van cijfers die correspondeert met een bestand. Daardoor heb je niet te maken met de Wet bescherming persoonsgegevens. Dat levert een enorme kostenbesparing op. Omdat je met behulp van blockchain een snellere service biedt, kan je daar een vergoeding voor vragen. Het mooie is dat leveranciers van overlijdensrisicoverzekeringen en hypotheekverstrekkers hier ook de meerwaarde van

inzien. Je bouwt een systeem dat is goedgekeurd door de notaris. Dat stimuleert andere partijen om aan te haken.'

AARZELING

Het idee voor een dergelijke blockchainoplossing is aansprekend genoeg. Toch is er een lichte aarzeling te bespeuren bij een aantal van de aanwezige notarissen als gevraagd wordt of ze zich zouden willen aansluiten bij zo'n blockchain. 'Ik zit niet in de familiepraktijk, die expertise heb ik niet', merkt een deelnemer op. 'Hoef ik alleen de pc maar aan te zetten?' vraagt een andere collega. 'Ik doe graag mee, maar moet ik dan iets af- of goedkeuren?' De discussie illustreert het spanningsveld. Wat is precies je rol als notaris wanneer je in blockchainoplossingen gaat denken? 'Je bouwt eigenlijk een ecosysteem', legt Schlee uit. 'Wie meedoet, ontvangt een vergoeding voor het minen. Je krijgt geld omdat je een handeling verricht, dat is de essentie van blockchain. Een blockchainnetwerk is een systeem waar iedere deelnemende notaris evenredig van profiteert. Je zou met 25 notarissen al een *permissioned* blockchain kunnen beginnen. De enige voorwaarde om de eerste stap te zetten, is dat je moet geloven in de nieuwe technologie.'

PLANTJE

Hierna is het de beurt aan de voorzitters van de vier werkgroepen om verslag uit te brengen van hun graafwerk. 'De grootste bedreiging vormen we zelf', luidt de conclusie van de werkgroep 'Kansen en bedreigingen van blockchain voor het notariaat'. 'We moeten nu investeren in blockchain om te laten zien dat we het beheersen', stelt John Wijnmalen, voorzitter en notaris bij Dirkzwager, vast. 'De overdracht van registergoederen is bijvoorbeeld onweerlegbaar vast te leggen in blockchain. Daarbij zou de notaris de *trusted partner* moeten zijn, die controleert of partijen weten wat ze aan het doen zijn. De pioniers in blockchain die we gesproken hebben, zien zeker kansen voor de notaris. Blockchain is een plantje, dat binnen het notariaat in de breedte moet gaan groeien.'

‘Als in een proces veel partijen samenwerken, biedt blockchain voordelen’

De werkgroep ‘Stakeholder management’ heeft een inventarisatie gemaakt van partijen die zich eveneens met blockchain bezighouden. ‘Dat zijn er enorm veel’, aldus voorzitter Bart Versteeg, notaris bij Vrijthof notarissen en sinds kort bestuurslid van de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie (KNB). ‘Het is ondoenlijk om overal aan te schuiven. We zullen keuzes moeten maken. Vooral omdat je niet alleen wilt samenwerken met partners als Belastingdienst, Kamer van Koophandel en Kadaster, maar ook bijvoorbeeld met consumentenorganisaties.’

Privacywetgeving laat zich heel goed combineren met blockchain, blijkt uit de bevindingen van de werkgroep ‘Wet- en regelgeving met betrekking tot blockchain’. Voorzitter Cees de Zeeuw, notaris bij Pels Rijcken & Droogleevers Fortuijn: ‘In een blockchain zit feitelijk geen informatie opgeslagen die als tekst te lezen is. Omdat privacygegevens zijn versleuteld, kan je heel goed waarborgen wie toegang heeft tot welke informatie. Je kunt daarmee zowel technisch als juridisch hoogstaande privacywaarborgen inbouwen.’

PREFAB

Hoe heeft De Zeeuw het werken in een Blockchain Innovationlab ervaren? ‘Je stapt als notaris uit je comfortzone. Het is leuk om met vakgenoten te filosoferen over de mogelijkheden. Het werk van een notaris bestaat vaak uit kleine stappen in een proces. Welke stappen kan je oplossen in blockchain zonder dat je de toegevoegde waarde van een notaris –

het beoordelen van gegevens en in de juiste context toepassen – uit het oog verliest? Een valkuil is dat we als beroepsgroep bij nieuwe mogelijkheden heel goed zijn in het bedenken van bezwaren. Dat is een juridische eigenschap. We moeten met blockchain aan de slag. Anders worden we ingehaald door slimme partijen met marktmacht.’

Voor Peter Hoogendoorn, senior kandidaat-notaris bij Pels Rijcken & Droogleevers Fortuijn en voorzitter van de werkgroep ‘Just do it... and learn’, is de afstand tot het onderwerp kleiner dan voor sommige van zijn vakgenoten. Hij programmeert al sinds zijn tiende. De werkgroep heeft drie voorbeelden gevonden die zich lenen voor uitwerking in een KNB-dedicated blockchain: dagtekening van stukken, legalisatie en registratie van aandelenleveringen. ‘De eerste twee lijken relatief eenvoudig uit te voeren. Je hebt niet met andere partijen te maken en de processen hebben weinig stappen. Het bouwen van aandelenleveringen – en wellicht in het verlengde daarvan het centraal aandeelhoudersregister (CAHR) – in blockchain is een stuk ambitieuzer. Je moet je bij ieder plan afvragen: wat voegt blockchain toe? Gebruik je het omdat het de betere technologie is of alleen omdat je mee wilt doen met de laatste mode? In dit geval is blockchain de betere database-techniek. Als in een proces veel partijen samenwerken, biedt blockchain voordelen. Een traditionele database heeft een goed bewaakte toegang en onderhoud nodig. Bij de blockchain houd je met elkaar het systeem veilig. En het is onder bepaalde voor-

waarden redelijk prefab. Je hoeft niet *from scratch* iets te bouwen en te auditen met alle kosten van dien.’

CONCREET

Wat gaat de KNB doen met de oogst aan bevindingen? ‘We gaan het concreet maken’, verzekert KNB-bestuurslid Aart Barkey Wolf, notaris bij Houthoff en voorzitter van het Blockchain Innovationlab. ‘Alleen als je met blockchain aan de slag gaat, kom je erachter wat de mogelijkheden zijn. Vooraf was het doel ons als notariaat te oriënteren op de mogelijkheden van blockchain. Wat zijn de kansen? En wat is onze toegevoegde waarde? Wat uit de bijeenkomsten blijkt, is dat we hier als notariaat zeker een vervolg aan moeten geven. Einde van dit jaar willen we een beleidsadvies formuleren, zodat we in het voorjaar een plan aan de ledenraad kunnen voorleggen. Uit de werkgroepen komt een aantal voorstellen voor pilots. Een definitieve keuze hebben we daar nog niet in gemaakt, maar dat er een pilot in de vorm van een *permissioned* blockchain komt, staat wel vast. We kunnen niet om blockchain heen.’ ■